

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації “Формування фінансових ресурсів суб’єктів господарювання у відкритій економіці України” здобувача ступеня доктора філософії з галузі знань 07 “Управління та адміністрування” за спеціальністю 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”
Овчара Ореста Андрійовича**

1. Актуальність теми дисертації

Передумовою стійкості економічного зростання будь-якої національної економіки є успішна господарська діяльність суб’єктів господарювання, динаміка якої значною мірою залежить від ефективності формування фінансових ресурсів. Водночас існує низка перешкод в частині недоступності внутрішніх джерел фінансування, зростання темпів інфляції, кризових явищ в економіці, прогалин в нормативно-правовому регулюванні операцій з формування фінансових ресурсів, нестабільності, незбалансованості монетарної та фіскальної політики держави. Сучасні умови відкритої економіки та інтенсифікації євроінтеграційних процесів в Україні також характеризуються зростанням ролі зарубіжних джерел формування фінансових ресурсів, що водночас зумовлює зростання вимог до організації діяльності суб’єктів господарювання, потребує підвищення рівня ефективності та транспарентності фінансових відносин.

Зважаючи на зазначене, у фінансовому менеджменті актуалізується проблема створення дієвої стратегії організації процесу формування фінансових ресурсів з мінімальним ризиком та витратами для підтримання стійкості бізнесу, створення умов виходу на міжнародні ринки товарів і послуг, технічного переоснащення та модернізації виробництва. Поглиблення інноваційних перетворень у вітчизняному підприємстві вимагає пошук нових альтернативних джерел фінансування та оптимального використання уже існуючих традиційних ресурсів на основі їх збалансованості для зростання конкурентоспроможності вітчизняних товарів на внутрішніх та зовнішніх ринках.

2. Зв’язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри

Обраний напрям досліджень пов’язаний з науково-дослідними темами кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту «Формування фінансового потенціалу національної економіки» (номер державної реєстрації 0116U001677) та «Фінансова політика модернізації економіки України» (номер державної реєстрації 0120U101808).

3. Особистий внесок здобувача в отримання наукових результатів

Наукові положення, теоретичні підходи, розробки, висновки та пропозиції отримані автором самостійно на основі проведеного наукового дослідження і опубліковані у наукових виданнях. З наукових праць,

опублікованих у співавторстві, в роботі використані лише ті ідеї та положення, що є результатом особистих досліджень здобувача.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором висновків і рекомендацій

Результати, які наводить у дисертації автор, є достовірними та обґрунтованими на науковому рівні, оскільки одержані на основі опрацювання значного обсягу сучасної економічної літератури із досліджуваної проблематики, великих масивів статистичної інформації, а також застосуванні сучасних методів наукових пошуків. Методологічною основою роботи є сукупність загальнонаукових та спеціальних методів пізнання процесів формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання в умовах відкритої економіки.

5. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

До найвагоміших наукових результатів дисертації, що становлять наукову новизну, належать:

Вперше:

- Обґрунтовано взаємозв'язки між комплексом макроекономічних показників та зміною кількості підприємств, що впроваджували інновації в Україні, зокрема, проведено кореляційно-регресійний аналіз впливу обсягів наукових та науково-технічних робіт, обсягів фінансування інновацій з державного та місцевого бюджету, податкового тиску, відсоткових ставок. Одержані результати є аналітичним підґрунтям для визначення пріоритетних векторів державної фіскальної та монетарної політики в частині стимулювання нагромадження фінансових ресурсів та розвитку інноваційного підприємництва в Україні;

Удосконалено:

- методологічний інструментарій оцінки ризиків формування й реалізації фінансового потенціалу підприємств в умовах відкритості економіки в частині застосування експертних методів. В залежності від категорій та прийнятності ризику кожної з запропонованих п'яти груп ризиків обчислений інтегральний показник рівня ризику дає змогу комплексно оцінювати загрози функціонуванню суб'єктів господарювання та вносити корективи у їх фінансову політику;

- концептуальну схему оптимізації формування фінансових ресурсів підприємств в умовах відкритості економіки, яка включає інституційно-організаційне забезпечення (інноваційні інструменти, інституційне регулювання, нормативно-правове забезпечення) та механізм залучення фінансових ресурсів (містить циклічні етапи). Її застосування дасть змогу визначити фактори впливу та послідовність управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання з урахуванням проведеної аналітичної оцінки і моніторингу напрямів їх оптимізації;

- наукові підходи до розширення переліку принципів формування фінансових ресурсів в умовах відкритої економіки, зокрема запропоновано

принципи транспарентності, пропорційності джерел залучення, гарантування фінансової безпеки та відкритості. Сутнісне розмежування цих принципів дає змогу оптимізувати процес формування фінансових ресурсів на підприємстві, оскільки враховує характерні відмінності, властиві відкритим економікам, а саме вимоги до прозорості, вищі ризики втрати фінансової безпеки та необхідність підтримання рівня конкурентоздатності на міжнародних ринках;

- концептуально-теоретичні підходи до класифікації джерел формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання у відкритій економіці, що, на відміну від традиційних, передбачають виділення окремої групи фінансових ресурсів, залучених внаслідок виходу на міжнародні ринки капіталу;

Одержали подальший розвиток:

- теоретико-фундаментальне підґрунтя дослідження процесу формування фінансових ресурсів в умовах відкритості економіки, що, на відміну від поширених підходів, включає теорію інституціоналізму, концепції поведінкової економіки, національної інноваційної системи, підходи до вивчення довіри у фінансових відносинах, а також до застосування краудтехнологій. Врахування відповідних положень дало змогу сформуванню сучасній інструментарій дослідження фінансових ресурсів вітчизняних підприємств з урахуванням передових наукових здобутків та виявлених галузево-секторіальних тенденцій;
- структуризація складових відкритості в частині виокремлення інституційно-правової, соціально-культурної, торгівельної та інфраструктурної, фінансово-інвестиційної, цифрової та науково-технологічної. Врахування цих складових дає змогу здійснювати комплексний моніторинг рівня відкритості економіки, що є важливим етапом стратегічної оцінки підприємством можливостей залучення фінансових ресурсів з зовнішніх джерел;
- пропозиції щодо застосування інструментарію SWOT-аналізу для дослідження перспектив виходу українських підприємств на міжнародний ринок фінансових ресурсів. Це дасть можливість суб'єктам господарювання комплексно оцінювати можливості та загрози у зв'язку з залученням зовнішніх джерел капіталу, а також збалансовано враховувати сильні та слабкі сторони у процесі формування ефективної стратегії фінансування господарської діяльності та досягнення показників стійкості розвитку.

6. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України та виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз:

1. Овчар О.А., Рубаха М.В. Теоретичні аспекти політики управління власним капіталом підприємства // Вісник Одеського національного університету. Економіка. 2015. Т.20. Вип.3. С. 142-145. – 0,6 д.а. (особистий внесок автора – 0,3 д.а., де обґрунтовано сутність політики управління власним капіталом).
2. Демчишак Н.Б., Овчар О.А. Нормативно-правове забезпечення формування власного капіталу підприємств в Україні // Формування ринкової економіки в

- Україні. 2017. Вип. 37. С. 45-51. – 0,6 д.а. (*особистий внесок автора – 0,2 д.а., де розкрито інституційні аспекти формування власного капіталу*).
3. Демчишак Н.Б., Овчар О.А. Краудфандинг як альтернативний інструмент залучення фінансових ресурсів в умовах відкритості економіки: іноземний досвід та перспективи використання в Україні // *Формування ринкової економіки в Україні*. 2018. Вип. 40. ч.1. С. 133-140. – 0,6 д.а. (*особистий внесок автора – 0,3 д.а., де обґрунтовано пріоритети імплементації іноземного досвіду використання краудфандингу у вітчизняних умовах*).
4. Овчар О.А. Напрямки удосконалення дивідендної політики суб'єктів господарювання в Україні // *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2017. Вип. 54. С. 210-217. – 0,6 д.а.
5. Овчар О.А. Теорії структури капіталу та їх вплив на ринкову вартість підприємства // *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2019. Вип. 56. С. 249-257. – 0,7 д.а.

Статті у наукових періодичних виданнях інших держав:

6. Ovchar O. The methodology of risk assessment for the formation and realization of innovative enterprises' financial potential under the conditions of open economy of Ukraine. Polish journal of science. №26. 2020. Vol. 2. P. 7-10.- 0,5 д.а.

7. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо

1. Овчар О.А. Initial public offering як інструмент мобілізації власного капіталу корпорацій // *Стратегічні орієнтири розвитку економіки України*. Матеріали II-гої міжнародної наукової інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 20-21 березня 2015, м. Львів. С. 59-60.– 0,1 д.а.
2. Овчар О.А. Вплив корпоративного управління на формування ефективної системи управління власним капіталом підприємства // *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Управління інноваційними процесами в економічній системі України»*, м.Львів, 27-28 листопада 2015. С. 53-54. – 0,1 д.а.
3. Овчар О.А. Чинники формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання у відкритій економіці України // *Міжнародна наукова конференція студентів, аспірантів та молодих учених «Актуальні проблеми функціонування господарської системи України»*, м. Львів, 19 – 20 травня 2017 року. С. 97-98. – 0,12 д.а.
4. Овчар О.А. Стан та динаміка фінансування підприємств з допомогою краудфандингу на платформі Kickstarter // *Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми використання потенціалу економіки країни: світовий досвід та вітчизняні реалії»*, м. Дніпро, 23-24 березня 2018 року. С. 84-87. – 0,1 д.а.
5. Овчар О.А. Переваги та недоліки використання власних та позикових фінансових ресурсів // *Всеукраїнська науково-практична конференція «Фінанси, підприємництво та облік: національні особливості та світові тенденції»*, м. Київ, 7 квітня 2018 року. С. 64-67.– 0,15 д.а.
6. Овчар О.А. Основні підходи до визначення вартості та структури капіталу // *Міжнародна науково-практична конференція «Менеджмент, підприємництво та*

цифрові інновації: аналіз тенденцій та науково-економічний розвиток», м. Львів, 30 березня 2019 року. С. 84-88. – 0,2 д.а.

7. Овчар О.А. Формування фінансових ресурсів та активів підприємства // Всеукраїнська науково-практична конференція «Фінансова політика як складова економічного розвитку», м. Київ, 15-16 квітня 2020 року. С. 170-172. – 0,11 д.а.

8. Демчишак Н.Б., Гриб В.М., Овчар О.А. Формування фінансового потенціалу та інвестиційна політика в умовах інноваційного розвитку підприємництва в Україні // Вдосконалення економіки та фінансової системи на засадах конкурентоспроможності, інноваційності та сталості: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 11 квітня 2020. С. 83. – 0,1 д.а.

9. Овчар О.А., Рубаха М.В. Дивідендна політика як елемент системи формування та використання фінансових ресурсів суб'єкта господарювання // «Молодий вчений». 2016. № 7 (34). С. 120-123. – 0,5 д.а. *(особистий внесок автора – 0,25 д.а., де розкрито основні засади формування дивідендної політики).*

8. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати

Науково-методичні положення дисертації використано у навчальному процесі на економічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка під час викладання навчальних дисциплін, зокрема: «Фінансовий менеджмент», «Фінанси підприємств», «Інноваційний розвиток підприємства та оподаткування», «Проектне фінансування», «Інвестування».

9. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі, де вони можуть бути застосовані

Практичне значення отриманих результатів полягає в сформульованих та обґрунтованих у роботі рекомендаціях та висновках, що мають практичне спрямування і можуть бути використанні для підвищення ефективності процесу формування та використання фінансових ресурсів суб'єктів господарювання у відкритій економіці.

Зокрема, ключові положення і пропозиції дисертаційної роботи, які мають практичну значущість, пройшли апробацію та прийняті до впровадження в діяльності:

- ТОВ «ВіджіРесерч» - в частині використання методологічного інструментарію оцінки ризиків формування й реалізації фінансового потенціалу інноваційних підприємств в умовах відкритої економіки та основних рекомендацій для успішного проведення краудфандингової кампанії;

- ТОВ «Техмеджик» - у частині удосконалення дивідендної політики, оптимізації структури капіталу в умовах відкритої економіки та SWOT-аналізу виходу українських підприємств на міжнародні ринки фінансових ресурсів.

10. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Структура, мова та стиль викладення дисертаційної роботи відповідають чинним вимогам МОН України.

Дисертація заслухана та обговорена на фаховому семінарі кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту. Під час обговорення дисертації суттєвих зауважень, які стосуються змісту роботи, не було.

У цілому дисертаційна робота Овчара Орест Андрійовича відповідає вимогам до підготовки кваліфікаційних наукових праць за спеціальністю 072 "Фінанси, банківська справа та страхування".

На основі зазначеного вище можна зробити такі висновки щодо поданої дисертаційної роботи:

1. За актуальністю обраної теми, обсягом, достовірністю та рівнем апробації отриманих результатів, науковою новизною, обґрунтованістю висновків, практичною значущістю дисертація "Формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання у відкритій економіці України" відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167).

2. Дисертація відповідає спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" галузі знань 07 "Управління та адміністрування".

3. Кількість та якість наукових праць Овчара О.А., опублікованих за результатами дисертаційної роботи, відповідає вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167).

4. Дисертація "Формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання у відкритій економіці України" може бути рекомендована для подання до спеціалізованої вченої ради.

Рецензенти:

доктор економічних наук, доцент, професор
кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту

 Дропа Я.Б.

доктор економічних наук, доцент, професор
кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту

 Підхомний О.М.

07 жовтня 2020 р.

Підпис Я.Б. Дропи та О.М. Підхомного
підтверджую:
вчений секретар
Львівського національного університету
імені Івана Франка, доцент

